

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI VEGYESTARTALMU HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre . . . . . 8 korona. Félévre . . . . . 4 korona. Negyedévre . . . . . 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.	FELELŐS SZERKESZTŐ Dr. GAAL ENDRE.	Megjelenik minden vasárnap. Kéziratok nem adatnak vissza.	SZERKESZTŐSÉG: Dr. Gaal Endre lakása, Csikszereda (Mikó-utca) KIADÓHIVATAL: VÁKÁR L., könyvkereskedése, Apaffi M. utca 13. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Jövel béke.

Az egész ország és azt hisszük ebben az országban kivétel nélkül mindenki, aki komolyan gondolkodik, át van hatva annak az óhajától, hogy bekövetkezzék az áldott béke és az a nyugalom, amely nélkül igazán produktív munka nem lehetséges. E békét sóvárgó közhangulat közepette annál bántóbb, hogy az ellenzéki vezérek folyton harci riadót hallatnak, és egyre azt hirdetik, hogy az ősszel folytatása lesz a küzdelemnek és hogy az ellenzék még mindig akadályozója akar lenni a parlament munkaképességének.

Azt most ne kutassuk meg is valósíthatók-e ezek az ellenzéki szándékok szemben a már érvénybe is lépett szigorított házszabályokkal, melyeknek a Ház elnöksége bizonyára érvényt is fog szerezni ha a szükség úgy diktálja. Ne ezt kutassuk, de igenis foglalkozzunk azzal a ténnyel, hogy maga Tisza István az ő geszti levelében és Beöthy alelnök az ő beszámoló beszédében férfias nyíltsággal adtak kifejezést annak a kívánságuknak, hogy a parlamenti pártok végre értsék meg egymást és ezzel érjen véget az az áldatlan helyzet, amely ma bénítólag hat közéletünkre.

Miért azt keresik hát az ellenzék vezérférfiai, hogy miként lehetne a dolgokat még jobban elükre állítani? Elvégre azzal tisztában lehetnek, hogy az obstrukció folytatása lehetetlenség, és hogy a restitúció integrum, melyet olyan sürűn emlegetnek, csak kivánság maradhat. Miért nem az keresik inkább, hogy miként lehet megtalálni a kibontakozás

utjait azzal a kölcsönös megértéssel, melyre munkapárti oldalon kezdetől meg van a hajlandóság? Azzal a hazafisággal, melyet az ellenzék vezéremberénél senki sem vonhatott kétségbe, fontolják meg, hogy ezt a kibontakozást nem pártpolitikai szempontokból kell megcsinálni, hanem azért, mert a közjó követeli és mert az ország elvárja, ha a mai állapotokat nem szánjuk és ha nem tüntetjük el azokat a nehézségeket, melyek alatt a politikai zűrzavar okából főleg a közgazdasági élet szenved. Egy nagyrésze a fizetésképtelenségeknek és a csődöknek, melyek, most tömegesen vannak napirenden, kétségkívül ennek a politikai zűrzavarnak a folytatórtó bizonytalanságnak tudandó be. Hát ki meri vállalni a felelősséget azért, hogy ezek a súlyos közgazdasági viszonyok tovább tartanak.

Csak egy kis jó akarat kell a megértéshez. És van is egy pont, amelyen a pártoknak találkozniuk lehet, sőt kell. A kormány az ősszel beterjeszti a választójogi reformjavaslatát szóló és a kinek megadott, hogy az ország törvényhozásában szava legyen, annak ez alkalommal mindenképpen azon kell fáradozania, hogy ez a fontos reform a nemzetre nézve lehető legszerencésebben intéztessék el. Itt további dacnak helye nincs, itt össze kell fogni a parlament minden tényezőjének, mert így követeli az ország és a magyarság vitális érdeke és a parlament méltósága, melyről nagyon furcsa fogalmak lennének a közvéleménynek, ha még akkor is nemzetrontó, széthuzást kellene látnia, amidőn a parlament reformjáról van szó.

Bármily harcias hangokat hallatnak is ma még az ellenzéki vezérek, mi azért a tünetekből mégis azt észleljük, hogy a béke ügye lassan de biztosan érik. És amire megjön az őszi campagne, azt erős hittel hisszük, a hazafiság lesz urra az indulatokon és megszületik a rend, a nyugalom.

A dolgozó polgárok tapsolni fognak hozzá és ez a taps lesz jutalmuk azoknak, akik kormánypárton is, ellenzéken is a bölcs megfontoltság szava szerint fognak cselekedni az országért a népert!

Székely fiúk a magyar tengerparton.

Iparos és kereskedő tanulók elhelyezése Fiumében és a környékbeli tengerparton. — A Székely fiúk érvényesítése nyelvtanulási és a tengerparti kereskedelem és ipar megtanulása által. — Székelyek bevezetése a kereskedelem világ forgalmi ismeretbe. — Előterjesztés Sepsiszentgyörgyön, a marosvásárhelyi keresk. és iparkamara titkárság és a kolozsvári kamara leveléző tagjának részvételével.

A Székelyföld ma kivándorlásra utalt fiatalok érvényesítésére hasznos és fejlődésében beláthatatlan perspektívát nyitotta meg az az értekezlet, melyet Sepsiszentgyörgyön tartottak, a székely fiúk iparban való elhelyezésének kérdése körül.

Az értekezlet rendjén az Emke vál. tagja s a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara egyik levelező tagja azt javasolta, hogy miután a jobb módú székely szülőknek óhajása az, hogy az iparra és kereskedelemre igyekvő fiatalok más nyelveket is tanuljanak, legcélszerűbb Fiume felé irányítani az iparos és kereskedő pályára készülőket egyrészt.

Javaslattevő előadja, hogy komoly munka kedvelő, értelmes, leleményes, kötelességtudó, jó kezű, tanulni vágyó fiukra erre felé nagy szükség van mind az iparban, mind a kereskedelemben. Itt lenne alkalmuk az értelmes fiúk tehetségeiből kihasználva a levegővel beszívni azokat az ismereteket, mik

a magyar kereskedelemnek, a világforgalomban való önálló részvételére bennünket képesítenének s az osztrák kereskedelmi házak dajkálása alól felszabadítanának. Ma ez osztrák házak vigécei még a legkisebb faluban is megjelennek. Felveszik a magyarországi keresztyény vagy zsidó kereskedő szükségletét küldik a háznak. Azt a rendelést magyar, vagy német nyelven irt levelében elismeri s az árut belátása szerinti árban és minőségben szállítja.

A kereskedőnek nincs más dolga, mint csecsemő módjára beszopni az osztrák dajka által szájába adott cuclit.

Hogy ezt a cuclit az osztrák kereskedő igen gyakran sovány tejjel tölti meg, az tiszta dolog. Hiszen nem bolond tán tejjel adni az osztrák gyarmat járatlan kereskedőnek! Jó annak higitott kókusztej is, tehéntej helyett.

A magyar kormányok 40 év óta váltig akartak ezen az állapoton kereskedelmi és iparkamara létesítésével segíteni. Néhány iparkamara kivételével ez nem sikerült törekvés.

A tantárgyak többnyire nem találtak meg a hivatott férfiakat. Sine cura a legtöbb iskola; é táptintézetek az állam és a bankok emlőin tovább táplálkozó m. kir. beámtérek termelnek.

Önállóan keresni tudó, gyakorlati irányban igyekvő, új nemzedékre van szüksége, a jövőd, gazdaságilag független Magyarországnak.

Tanult, becsületes, szorgalmas, pontos iparosokra és kereskedőkre van szüksége. A tanultság, becsületesség és pontosság alapköve az egyéni boldogulásnak minden munkában.

Ezzel a gondolatokkal eltelve foglalkozott a kolozsvári iparkamara levelező tagja egy hónapon keresztül, Fiumében ezzel az ügyvel. Megbeszélte Fiumében, Abbáziában több kereskedővel és iparossal. Mindenik örömmel jelentette ki, hogy kész lenne alkalmazni jó házból való tanulékonny, székely fiút. Meghányták-vetették ezt Fiumében és Abbáziában tartózkodó kiválóbb férfiak is. Somody István kolozsvári köztisztviselőben álló ügyvéd, aki szintén a Székelyföldön született, nagy előnyt látta

A „SZÉKELYSÉG” TÁRCÁJA.

Felvilágosult élet.

Két cigány nő állott a park rácánál és égő szemekkel nézte ki a területet. Egy bajszatlan elegáns ifjú képet festett a bokrok árnyában és halkan dudorászott, anyyira el volt mélyedve munkájába, hogy észre sem vette a két rongyos alakot.

— Vargyá, — sugta az idősebbik cigányasszony — kiálts be hozzá.

— Miltóság ekszcellencia! — kezdte a fiatalabbik a cigányok szokásos megszólítását.

A festő figyelmessé lett, abba hagyta a festést és a park rácához közeledett.

— Miltóság... kirek egy krajcsárkát eljárom a róka táncot. És nyomban ugrálni kezdett, mint egy őrjögő indiánus. Rongyai li begtek lobogtak, arca kipirult és melle vadul zihált. A festő csouálkozva nézte.

— Miltóság... mutassa a tenyerit, ahhoz is értek és amint a krajcsárt nyújtotta ki neki a festő, elkapta a kezét. — Nagy szerencse, nagy... Féltésva mulva milliómos lesz és itt a tenyér e részén szerencse karika van. A vonalak körbe futnak, oh mily szerencsis lesz miltósága, gazdag felesége lesz. Ha kártyát engedne vetnem, azt is megmondanám, kicsoda lesz!

A festő nevetett. No nem bánom gyere be te rongyos királynéja és vess kártyát.

A cigány nő besomfordált idősebb társnőjével a parkba és míg a szép és fiatal szóval tartotta a fiatal urat, addig a másik a bokrok alatt elbukált egész az ablakokig, melyek tárva nyitva állottak és igen elégedetten tért vissza.

— Nagyszerű szerencse! gróf kisasszony,

fecsegte Vargyá nagy buzgalommal; a fiatal ur még nagyobb buzgalommal hallgatta. Hitetlen volt majdnem teljesen és az ilyeneknek lelke befogadja a babonát.

— Merre van a tanyák? kérdezte végre felocsudva merengéséből.

— A „Csikós erdő” szélén, vigyorgott az öregebb cigány nő és megasztivta könyökével társnőjét jelezte, hogy már mehetnek.

Az ifju sokáig nézett utánuk.

Délután a fiatal festő, Kálnoky Artur gróf, fűtőrézre indult az erdő felé. Fényképező gépét az inas vitte utánna. A park kijáratánál édes atyjával találkozott.

— Hová, hátha Michel Angelo? — szólította meg tréfásan az öreg gróf.

— Tanulmányozni az erdőbe.

— Fényképezni is?

— Igen, a cigányokat, oly érdekes nép.

— Ugyan, hátha ezek is olyan dánosi fajták?!

— Semmiesetre, azok csak kivételek, engem ez a szabad, titokzatos nép igen vonz.

— Azért jó, hogy veled van a Miska, én is épen az erdész lakba indultam, veled tartok egy darabig.

— És együtt haladtak. A magas növésű, komoly, de jószágos öreg ur és kissé hanyaveti, elkapott fia.

— Artur, beszélhetnél valamit a tanulmányaidról. Mennyire haladtál?

Artur nagy zavarba jött.

— Kedves atyám, tudod, nagy barátságba keveredtem Missényi Nikivel.

Az atya összeráncolta a homlokát:

— Azzal a szélelélelélelélelé!

— Igen, tulajdonképpen igen művelt, fel-

világosult elme, hiszen a német egyetemeken tanult.

— És ott szivta magába az Isten tagadást, hitetlenséget, hallottam már.

— Ó reá vett, hogy Pikler tanár..

— Micsoda! te ennek a gonosznak előadásaira jártál?

— Nem oly gonosz, hanem a legmodernebb tudományos haladás apostola! Hiába nem maradhatunk Európa mögött.

— Hamis tanokat hirdet! Istent tagad, hazát, családot el akar törölni a föld színéről és ne volna gonosz?!

Az öreg gróf, kit mély vallásosságban neveltek szülei, szinte reszketett a felindulástól.

— Apa, — látod, nem kell ily tragikusan venni a dolgot. Minden elavult, régi eszmék eltűnnek a föld színéről, hogy helyet adjanak újaknak. Most az a doktrina járja, hogy szabadon éljünk, haza, vallás, család, ne nyugözzön senkit! Hidd el szép világ lesz az, nem lesz más törvény, mint az, a mely kinek-kinek a lelkebe van írva! Mint a madár, mindenki válszthat, cserélhet hazát, családot, életmódot. Az ember legszebb fölszabadulásának leszen ez glóriás ideje! Istent pedig, miután érzékünkkel nem vehetjük észre, nem ismerünk.

— Artur, ha kést döftél volna a szívembe, nem fájhatna jobban! De bizom a jó Istenben, hogy még eljön az az idő, mikor helyesen fogsz gondolkozni, most még elkísérlek a cigányokig, aztán megyek vadászni, felelt az öreg gróf szomorúan.

Nagy zsváj fogadta őket a cigányok tanyáján, úgy látszik, valami fontos ügy fölött tanácskoztak; a vajda közepén ült, körülötte az egész diszes kompánia. Vargyá pedig, a fiatal cigányleány és idősebbik társnője, a kik

a grófi kastélynál voltak, élénken gesztikulálva beszéltek valamit.

— Így kellene őket lefényképeztetni, vélt az öreg gróf.

— Nem, inkább külön-külön, úgy jobban látszik a típus, ezzel Artur gróf az öreg vajdához ment és felszólította, hogy álljon a fényképező gép elé.

— Kirem sipen... a vallásom tiltja! sandított az öreg ravaszul az ördögös masina felé, mely pillanat alatt megörökítene füstös ábrázatot.

— Vallás? nevetett Artur gróf. Hát van neked vallásod is?

— Van hát — kirem sipen. Először is megkeresztelték kereszténynek aztán luteránusnak, kálvinyistának is, van nekem elég vallásom kirem sipen, de meg a devlát is tiszteljük ám.

— Na -- látom, hogy van — hát iskolába jártál-e?

— Azs erdőben, országton nincs iskola, már pedig én csak ott laktam.

— Hát feleséged volt-e?

— Nem is egy, — kirem sipen — mint az uraknak, ki elhagyott, ki elsőkött, kit én kergettem el... Volt már vagy tizenkettő.

— Valóban a modern tudományos elvek szerint rendezted be az életedet, szólt közbe az öreg gróf.

— Ahogy teheti a segin csigány, kérem sipen.

Este megint beszélgettek a fölvetett témáról. Az öreg ur minden erejéből igyekezett fiát fölvilágosítani, hogy e modern hitetlen elvek hamisak és teljes anarkiára vezetnek.

Ahol Istent, hitet nem akarnak ismerni, ott felbomlik minden társadalmi rend és rabló, tolvaj lesz minden emberből.

a székelyek kirándulásával szemben, ily irányú bevándorlásra irányításban.

Bolla Mihály miniszteri tanácsos hasonlóképpen úgy vélte, hogy a magyar iparra és kereskedelemre előny hárulnék, mert a fiatal székely generáció a tengerparton szerzett kereskedelmi ismereteit, leleményességével nagyon tudná kamatoztatni. Előadó helyesnek tartaná, ha a fiúmei társaság lelkesebb, önzetlenebb tagjaiból egy kis bizottság alakulna, mely a próbáképpen elhelyezett fiúk sorsát szeretetteljes figyelemmel kísérné s felettük atyai gondosságot fejtene ki. E bizottság az ottani olasz kereskedelmi és iparkamarával, valamint más testületekkel az érintkezést közvetítené. Ennek tervezésére felkérhetőnek tartaná Barna József állami mérnököt aki humánus érzése áttekintő képessége jó modora révén erre alkalmas és Fiume magyar, olasz, német és horvát köreiben nyelv tudásával s vonzó egyéniségével fogva köztisztelőnek és közbizalomnak örvend.

Javaslattevő különben meg van arról győződve, hogy jó kezdéssel a székelyek Fiume felé vándorlása, évről-évre nagy arányokat fog ott ölteni. Létesülni fog Fiumében Székely Otthon s nem csak Fiumében, hanem Cirkveniciában s Abbáziában és a környék üdülő helyein fogják betölteni azokat a munkaköröket, ahol az ott üdülő magyaroknak szolgálatokat tehetnek. Sokan a tengeri hajókon való munkakörökben is állásokat fognak betölteni. László Gyula iparkamarai titkár kijelentette, hogy még ez év szeptember havában levisz néhány fiút Fiumébe s ott őket elhelyezi. Ez irányban a kezdeményező lépéseket azonnal megteszi.

Akik tehát óhajtják, hogy a fiúk a magyar-tengerpartra kerüljen, azok sietve jelentkezzenek, a Székely iparkamara titkárnál Marosvásárhelyt.

Csikszereda, város.

Város vagyunk. Senki sem tagadhatja s nem sokára külvárosunk is lesz, nem is egy, de kettő: Zsigöd és Taploca külvárosok. Ugye milyen szépen hangzik nekünk csikszeredai polgároknak! Polgármesterünk, városkapitányunk, városi pótadónk van s ez is valami.

Dehogyan még mi mindenünk van, erről egy keveset barátságosan cseveghetünk.

Mindenek előtt kijelentem, hogy a városi pénztár fiókjában pénz és betét könyvet nem találtam, tehát ezt mint Csikszeredára csak azért érdekesek, mert nincs, ne keressünk városunkban. De Istenem, minek is az, mikor pénz nélkül is lépten-nyomon kiálló aszfalt vasakban botorkázhatunk s a vidéki viszonyokhoz elég jó, sőt már nyolc órák kegyesen felgyuló villanyvilágításunk is van.

No de ez semmi! Van sétatér alapunk semmiből s mert semmiből van, a dedunokáink leszármazottjai bizonyára árnyas fák alatt élvezhetik városunk gyönyöreit s előrelátó apai gondosságából létesült — valószínű — pazar sétatérünket.

Nincs közvetünk, kevesebb az adónk, tehát amit ily megsporolunk az is megmarad

— Óh apa, hát nézd ezeket a cigányokat, mily gyönyörű szabadságban élnek és mégsem rossz emberek, itt-ott lecsennek egy malacot, az igaz, de többet nem.

— Hallod fiam, mégis furcsa, hogy a modern elveket a cigányok életével akarod igazolni, csak nem irigyled az ő erkölcsileg és anyagilag piszkos, szennyes életmódjukat, de mikor oly teljes szabadságot élveznek.

— Óh Artur, a rendezett viszonyok, tiszta családi élet csak többet ér, de hiába, te inkább hiszel Nitesche és a többi eszefordult német filozófusnak, mint saját édes atyádnak és egész családod hagyományainak. — Ilyen elvakult a magyar, nem hiába vert meg minket német igával a Teremtő.

— Mikor a németek oly nagy gondolkodók. Nagy gondolkodók, ha hiteltlenséget hirdetnek, de kontárok, ha jó katolikusok... háromszáz éve járja már ez a nóta.

— Kedves atyám, hiába, haladnunk kell, a modern eszmék elől nem zárkózhatunk el. Szabadság legyen minden téren a jelszó, és a cigányok azért oly szimpatikusok nekem, mert oly kedves, szabad életmódjuk van.

— Halgass Artur! Ha azért jártál a pesti egyetemre, hogy a cigányok életmódját hirdesd, mint a modern eszmék igazoló tényét, akkor inkább csak a falusi iskola padjain maradtál volna.

Hallatlan, hogy fiainkat így el rontja ez a Pest.

A fiatal gróf mosolygott. Haladni kell! ez volt a jelszava Atyját lenézte ődi elveivel együtt.

Éjjel arra ébredt, hogy egy forró kéz kulcsolódik kezcsuklójára és egy másik zseb-kendőt tűm a szájába.

nekünk. Ez is szép s bár araszos porban járunk át az egyik saroktól a másikra, ami faluhoz szokott igényünk lemond a fölösleges átjárásokról szívesen.

Van somlyói borvizünk s bár következetesen minden évben egy pár állat ott végzi nyomoruságos életét, mi világról sem innánk mást, mint somlyói borvizet, mert pártolnunk kell egyik leendő külvárosunknak, Somlyónak érdekeit. Tehát kissé önző, de mindenek fölé nem érdekből isszuk ezt a vizet.

Vannak, akik nem tudnak ilyen magaslatra emelkedni, vagy tán már eleve ellene vannak a város Somlyóval bővítésének és következetesen megtagadják a somlyói borviz élvezetét. Ezek a fenti indokból szeszt isznak s hogy pártállásuknak minél hangosabb kifejezése legyen, a sarki koresma muzsikától lármás reggel nyolctól — este nyolcig. Este elég csendben vannak. Tehát az arra járónak zenében és üvöltözésben is van része díjtalanul. Így bizony, ezen a Csikszeredán ilyen is van.

Sőt ez még semmi, mert számtalan más tény is dokumentálja városi voltunkat. Nálunk a szombati napon kívül is látni nagy kalapos, boffis öltözötű, ringó léptű hölgyeket s szapulást, pletyka vagon száma van. Ebből talán kivételre is jutna. Lám a fán kívül másból is csinálhatnánk exportot. — Azonban a pletykázókat másrészt is pártfogásban kell részesítenünk azért, mert Csikszeredában van miről pletykálni.

Tehát még egy, ami van! Azt hiszem elég is lesz. Város vagyunk, városban lakunk, külvárosokat kapcsolunk, bár hogy rug-kapálnak is ellene a város áldásait bevenni nem akaró kapcsolts részek; tracesolunk s mi fő dedunokáink leszármazottjai sétatérre sétatérre. Hát kell-e több? Ezek után büszkén mondhatjuk el, hogy Csikszereda város. G. A.

A kivándorlás kérdése és közgazdasági vizsgálata.

Irtó: István János a jog- és államtudományok doktora

A szabad költözésközi jog kapcsolatban a közlekedési eszközökben elég roppant haladással, nagy mértékben mobilissá tette a népek még azon alsó rétegeit is, melyek a régebbi időkben, alig lépték át születési községük határát. Rendkívül nagy a nép belső, vagyis az állam határán túl nem ható (intern) forgalma, de nevezetesen arányokat öltött a nemzetközi népesere is, mely a hazai föld ideiglenes avagy állandó elhagyásával jár.

A nemzetközi népeserének, külföldről, belsőre vagy viszont irányuló népforgalomnak közgazdasági nyilvántartását nagyon fontossa tette a közlekedés és nemzetközi kereskedelem fellendülése s a szabad kivándorlás elvének érvényre jutása folytán a cultur államok népei között beállott rendkívüli élénk érintkezés. Az extern népforgalomnak jelesül

— Miska! akarta kiáltani, de már nem lehetett.

Rémületében Istenhez fohászott: Uram segíts, soha sem leszek többé hitetlen, fogadom, hogy jó katolikus leszek, ha most megmenekszem!

A cigányok voltak! Dél előtt a két nő ki-kémelte a terepet és látták, hogy a fiatal gróf szobájába könnyen be lehet hatolni.

Most javában raboltak, két erős férfi pedig a fiatal gróf mellett állt élesre köszörült késekkel.

— Uram segíts! Boldogságos Szűz ments meg! imádkozott a hitetlen.

Az egyik cigány ledöntött valamit az asztalról; e zajra fölébredt Miska inas a mellékszobában és fölvert esővíz pisztolyal rohant be.

Artur gróf éppen azt fogadta meg magában, hogy megmenekülése esetén gyönyörű ludi Mária szobrot állíttat föl a parkban.

A gyáva had a pisztoly lövésekre ész nélkül ugrált ki az ablakon, de az igazi bucsuzóra még jól odaszurt a fiatal gróf vállába.

Mikor hosszas betegeskedés után felgyógyult Artur, hiteltlenségéből is ki volt gyógyulva.

Ki volt boldogabb, mint édes atyja? A ludi szobrot felállították.

Azóta Artur gróf egyike a legbuzgóbb katolikusoknak és sok szép cikket ír lapokba is, azok ellen, akik hit, erkölcs és haza ellen rontanak. Többet használ egy Miatyánk elimádkozása, mint az összes hitetlen tudósok minden doktrínája.

Mert kit mentettek meg már azok a bajból?

az ideiglenes jellegű kiutazásnak és kivándorlásnak fontos közigazgatási ügyét képezik, a kivándorlás közvetítésének hatósági engedélyezése és ellenőrzése és a honossági kötelekből való elbocsátás.

A kivándorlás kérdése éppen sokoldalú vonatkozásai miatt nagyon is bonyolult, amit akkor látunk és érzünk a legjobban, ha annak a mélyére jutni igyekszünk. A nagy közönség, a kit ez a legközvetlenebbül érdekel, mert létérdeke van vele összefüggve — legkevésbé van tájékozotva a kivándorlás kérdésében.

Addig, amíg a kivándorlásnak közgazdasági, mezőgazdasági, társadalmi és nemzeti szempontjait meg nem ismerjük, addig judiciumunk helytelen, sőt ferde is marad.

Magyarország kivándorlásáról, csak hiányos statisztikánk van. Az 1905. évről és az 1906. évről van rendszeres, de még mindig hiányos statisztikánk, mert csak a kiadott utlevelek alapján állították azt össze. Ezzel tehát kivándorlás-ügyünk mikénti fejlődését nem lehet kellően megvilágítani. Nem marad hát másra, mint az amerikai adatok után indulni. Miután sem hites statisztikánk, sem más támpontunk erre nézve nincsen; a magyar kormány 1905. évi jelentésére támaszkodva mondhatjuk, hogy a kivándorlók száma 1900. évtől 1906. évig 1.088.237 volt. Az amerikai statisztika pedig 1901-től 1906-ig 1.173.393 kivándorlót mutat ki Ausztria és Magyarország-ból együttesen. Így tűnik ki a legvilágosabban, hogy az Amerikai statisztika ebben is hibás. Ha most a fentebbi 1.088.237 magyar kivándorlóhoz az 1906. évi 200.000 kivándorlót hozzáadjuk, akkor csupán 1900. évtől az 1907. évig már 1.288.237-en vándoroltak ki. Az összes kivándorlók számát 1.500.000 emberre bántan tehetjük, ha tekintetbe vesszük azon körülményt, hogy igen sokan utlevél nélkül is vándoroltak ki. Kivándorlási utlevelet kiadtak 1900-tól 1907-ig 1.277.252-öt.

Az amerikaiak éles szemmel látják s így nagy az aggodalmuk és nyugtalanságuk, mert Amerikára nézve az angol-szász faj vált Amerika hasznos polgáiraivá, amiből maga a nagy köztársaság áll; míg a mostani bevándorlásnál betóduló idegen fajok nem asszimilálódnak, csupán ivadékaik, mert a különbség az amerikai nép szokásai, életmódja, nemzeti jellege, munkabírása, szellemi s kereskedelmi élete, üzleti felfogása, különösen pedig demokratikus államformája között, főleg szabadságérzetében és az Európából átjött idegen fajú elemek alacsony műveltsége és szolgálja jelleme miatt olyan áthidalhatatlannak látszik az eddigi tapasztalatok szerint, hogy a különféle munkáknál, mint fellépő versenytársaknak a bevándorlását, minden eszközzel megnehezíteni igyekeznek. Az amerikai köztársaságnak tehát állami érdeke, hogy a művelés alá vendő pusztaságai és az ott is arányu gazdát cserélő régebbi és újabb farmjaik részére, de különösen a rettentően megerőltető bányái, ipari műhelyeiből és gyáraiból menekülő elgyengült, kidülö munkás elemei helyett új munkáscsoportokat biztosítson. Ez az állami érdek s ez a nagy vállalkozók érdeke is.

A bevándorlók fajuk szerint osztódtak szét Amerikában és az egyes államokban, illetve az egyes gyár vagy bánya vidékeken. Ilyen módon valóságos kínai, magyar, tót, német, angol olasz vagy ir jellegű városok, vármegyék és munkás, bánya vagy gyártelepek keletkeztek. A magyar munkások az amerikai és angol munkásszövetséghez tartoznak, azért ezeket a magyarokat Amerikában szeretik. A tótok és szlávok azonban külön szövetséget képeznek s ezeket már nem szeretik az amerikaiak.

Az bizonyos, hogy Amerikában két nagy ellentétes párt áll szemben a bevándorlás kérdésében. Az egyik párt a milliomosok és trösztök párta, amely magasabb állami és ipari s gyárfejlesztési szempontból, de különösen üzleti szempontból barátja a bevándorlásnak; a másik nagy párt ellenben a munkáspárt a legridegebb önzésből halálos ellensége a bevándorlásnak, ahol szintén az amerikai önzés a fő rugó. Ezen két és nagy párt küzd a bevándorlás kérdésében egymással.

Amerikában ki van fejlődve a hivatalválasztás. A köztársaság elnökének a választása „Bryce” szerint is, mintegy ötven millió dollárba, vagyis 250 millió koronába kerül. Ha tehát négy-nyolc évi választási költségeket összegezve 336 koronára és az elnökválasztás költségül 250 millióra vehetjük, akkor minden

népében a választásoknál 586 millió vagyis évenként elosztva, mintegy 146.5 millió korona egy része jut a választóknak.

Nem a becsület, nem a szorgalom, nem a munkaképesség érvényesül tehát Amerikában a fennálló választási rendnél, hanem a meghunyászkodó, saját és a társadalom érdekét alárendelő, önző pártszolgálat. Az uralkodó vagy a többségben levő párt emberei az elsők, akik az új kormányzati időben a megüresedett hivatalokat elfoglalják. A szenátorok némelyike pedig egyszerűen megveszi hivatalát. Így keletkeznek a milliárdok. A lényege ezen választási rendszernek a szabad Amerikában az, hogy tulajdonképpen Amerikában nem ösmernek közérdeket a választásokban. A legnagyobb önzés és üzleti érdek nyilvánul meg tehát az amerikai választásokban, melyek láncszemként függnek egymásba, kezdve a községi adminisztrációtól, fel egészen az Egyesült-Államokban legfőbb képviselőtéig.

Folytatása következik.

IRODALOM.

— **Hadzsi Murát.** Az Athenaeum-Könyvtár legújabb kötetének nagyobbik felét Tolsztoj hátrahagyott műveinek egyik legtekélyesebbje: Hadzsi Murát foglalja el. Még azokat is megfogja lepni, kik ismerik Karenina Anát és a Háború és Békét. Mert eddig úgy tudta mindenki, hogy nincs Tolsztoj munkái között olyan, mely ezzel a két remekművel versenyezhetik. Nos, Hadzsi Murát megállja mellettük a helyét. Ugy a cselekmény érdekfeszítő volt, mint a jellemrajz és pszichológiai mélység tekintetében. A regény meséje Hadzsi Murát, a Kaukázus egyik legnagyobb hősének alakja köré fűződik. Az volt a tragikum, hogy összeütközésbe került Samil imám-alakjával. Hadzsi Murát az oroszok segítségével vélte legyőzni, de minthogy a cár generálisai nem bíztak benne, hű embereivel szökní próbált, hogy megmentsse Samil hatalmába került családját. De próbálkozása nem sikerült. Az oroszok elkeseredett küzdelem után megölték. Ez dióhéjba szorítva a gyönyörű regény cselekménye, de ilyen formában persze fogalmat sem ad az események változatosságáról és a beléje szőtt epizódok érdekfeszítő voltáról. A kaukázusi népeknek, erkölcsöknek, az orosz katonai életnek megszólalásig hű képe alakul ki előttünk. Egyszerű szimpla lelkű közlegények mellett ott találjuk az előkelő gavalier-generális, ki Tiflisben is a szentpétervári szalonok életét folytatja, az eladósodott világfit. ki a hegyek közt, kegyetlen harcok tüzeiben akar megszabadulni szenvedélyeitől. De a regény valamennyi alakja közül I. Miklós cáré kap meg bennünket legjobban. Kérlelhetlen szigorúsággal és élességgel rajzolja meg Tolsztoj ezt a komplex egyéniséget. Szinte démonikusan hat az olvasóra, Ez a jellemző művészet netovábbja. A mellett, hogy Tolsztoj maga is résztvett a kaukázusi harcban, mindent összegyűjtött, ami az akkori eseményekre és a cselekmény színhelyére vonatkozott. Ugy hony Hadzsi Murátban a legfinomabb írói művészet a legmélyebb történelmi tudással egyesül. Minthogy a kötet másik nagy elbeszélése: Az ördög, szintén elsőrangú alkotás, az Athenaeum-Könyvtár elsínt szolgálatot tett a magyar irodalomnak. Minden idők egyik legnagyobb írójának két ismeretlen remekével ismertette meg olvasóközönségünket. Barta Irén fordítása kifogástalan. Stílusa szabatos és színes. A kötet művészi fedőlapját Basch Árpád finom illusztrációja díszíti. Az előkelő kiállítású és kötésű könyv ára 1 korona 90 fillér.

HIREK.

— **Az egyetemi ifjak balja.** Az egyetemi estély kátyúva akadt szerkeret, a csikszeredai bakfis szivektől inspiráltan és unszolva, a csikszeredai egyetemi ifjuság a teljes elvesztéstől meg akarja menteni. A mult héten alakult meg a bál rendezőség s a szokatlan számban összegyűlt egyetemi ifjak nagy kedvvel, közös lelkesedéssel vállalták a tradíciós bál megrendezését. A védnökök tekintélyes karát élén Mikó Balinttal a napokban fogja fölkérni a rendezőség. Minden jel arra mutat, hogy a bál egyike lesz a lehangulatosabbaknak, melyet e cim alatt évtizedek hossza során az egyetemi ifjuság rendezett s úgy látszik a közönség egyöntetű meleg érdeklődés, melyet a rendező ifjuság lépten-nyomon ta-

pasztal és a védnökök tekintélyes kara, a lelkes rendezéssel, teljes garancia, hogy az est páratlan sikerű lesz. A bál terminusát augusztus 24-re tették.

— **Az egyház köréből.** Todor László brassói segédlelkész saját kérésére Ditróba helyezték, helyére kinevezték Antal János ditrói káplánt.

— **Ujabb állatok a budapesti Állatkertben.** Az állatkert igazgatósága most hozatott ismét több állatot Kartumból, Szudán fővárosból. Ezek között különösen említésre méltó öt fiatal strucc és egy pár szekretáriusnak nevezett nagy ragadozó madár. Azért nevezik így, mert rendkívüli komolynak látszik ez a különös sasfajta madár, melynek hosszú lába és hosszú nyaka van, ha békát vagy gyíkot vetnek neki eledelül az udvarába, akkor hirtelen megeléknül és mohón falja ezeket. Igen szépek az apró gazellák is, melyeket a zsirafok udvarába eresztettek, ahol most a törpék az oriasokkal együtt élnek.

— **Papválasztás.** Csíkszentmiklóson esütörtökön kellett volna meglennie a megemissített papválasztásnak. Miután azonban az elvakított nép zsinatvizsgást nem akart választani, ami föltétel volt, Bálint Lajos főesperes a választási gyűlést bezárta.

— **Papagályok a szabadban.** A budapesti Állatkertben mindenkinek feltűnik és kedvére válik, hogy a legtöbb állat szinte szabadon él. Különösen érdekesek a színes nagy arakák és a fehér tollú bóbítás kakaduk, amelyek reggelint magukban kiszállnak a nagy madárházból, elfoglalják a szokott helyüket a szabadban és ott mozognak egész nap. Este azután visszatérnek a ház belsejébe; sőt ha rosszra fordul az idő napközben szintén besietnek a védett helyen levő éjjeli szállásukra. Legközelebb öt pár nimfapapagályt fognak szabadon eresztetni a kertben.

— **Csikmegeye a kertészetben.** A magyar földhelt intézet által községi falkolát kezelő tanítók és gyümölcsfatermesztést oktató községi kertészek részére a gyümölcsfatermesztés, terjesztés és oktatás körül szerzett érdemeik jutalmazása céljából az 1912. évre kitűzött 21 jutalomdíj közül e célra alakult bíráló-bizottság csak 19-et talált kiadhatónak. A tizenkilenc díj közül kétszáz koronás harmadik díjat nyert Ádám József ditrói tanító és Kristó Domokos csíkszentmiklósi tanító.

— **Az egyház köréből.** Az erdélyi püspök Márton Árpád Gyergyóalfaluba, Győri Imrét Gyergyóújfaluba, Kovács Gergely Torjára segédlelkészeknek nevezte ki.

— **Strucok szaporodása az állatkertben.** Lendl Adolf dr.-nak régi terve, hogy különböző forróvidéki állatokat nálunk szaporítással tenyésztessen és esetleg kereskedésbe bocsásson, ugyilátszik meg fog valósulni; mert a struccokkal folytatott kísérletek sikerrel kecsegtetnek, amennyiben egy pár afrikai strucc számos tojást adott s ezeket most kelteik. Most délamerikai nandu-struccal kísérleteznek hasonlóképpen. Ezek a kisebbek és vadászati célokra alkalmasak.

— **Városi képviselőtestületi gyűlés.** Szereda városi képviselőtestülete folyó hó 23-án tartott gyűlésében tárgyalás alá vette dr. Pál Gábor és társai indítványát, mely szerint forduljon kérelemmel a képviselőtestület a vármegye törvényhatóságához aziránt, hogy a jelenlegi kormányának szavazaton bizalmatlanságot és Tisza István törvénytiprásait bélyegezze meg. Dr. Ujfalusi Jenő polgármester azonban mindjárt Pál Gábor dr. felhívására után berekesztette a vitát, azzal okolván meg eljárását, hogy a rendezett tanács városok politizálását a törvény nem engedi meg. Az ellenzék néhány tagja erre zajos tüntetést rendezett a polgármester ellen, szidalmak is hangzottak el, míg végre kivonultak a gyűléstől, melyet a polgármester 25-re napolt el. 25-én ismét szóba került az indítvány, de a polgármester ragaszkodván korábbi állásfoglalásához oly nagy zavart és kavargást idézett elő, hogy a gyűlést most már ő hagyta ott és az ellenzéknek óriási lármája között a terem-ből eltávozott.

— **Tűzoltóink Gyergyószentmiklóson.** F. hó 28-án helybeli derék tűzoltóink Kozma István főparancsnok, Jakab Ferencz, Pototky Andor, Karda Gyula és Holló Gábor alparancsnokok, Pál András és még több önkéntes tűzoltó, valamint a testület teljes zenekara kíséretében Gyergyószentmiklósról utaztak, hogy az ottani tűzoltótestület gyakorlatait megismerjék és a két testület irányelveit egyöntetűen állapítsák meg. Tűzoltóinkat a gyergyószentmiklósi vasúti állomáson Deér Kálmán ottani főparancsnok és Lázár Jenő alparancsnok fogadták és zenekíséret mellett nagy lelkesedéssel kísérték a városba. Délélt tűzoltóink Kozma István főparancsnok vezetésével megtekintették az ottani testület gyakorlatát, melynek szünetei alatt a zenekar állandóan játszott. A két város e nemes közeli találkozásánál el bennünket és külön dicséret illeti meg derék tűzoltóinkat, kik hivatásuk magaslátán állva, szorgalmasan tanulnak és fáradság nélkül járunk és Csíkszereda érdekében.

— **Román királyi pár Borszéken.** Borszékéről írják: A román királyi pár Borszék fűrdőn augusztus hónapra villát lérelt és hosszabb ideig fog a fűrdőn tartózkodni.

— **Névmagyarosítás.** Zsóvár István gyergyóalfalvi lakos családnévének „Zoltán”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Vételkötelezettség nélkül tekintse meg **SZÉKELY és RÉTI butorgyárosok Marosvásárhely Széchenyi-tér 47.**

állandó butorkiállítását!

Vidéki érdeklődők meghívására — **vételkötelezettség nélkül** — személyesen mutatjuk be gazdag mintagyűjteményünket. — **Részletre áremelés nélkül!**

— **Halalozások.** Paál István, Paál K. János csíksomlyói szent. Ferenczrendi zárda főnök bátyja, aki évtizedeken keresztül a somlyói szent. Ferenczrendi zárda gazdasági ügyeit intézte és vezette, egy mindenki által őszintén tisztelt és becsült derék férfi, a jó „István bácsi”, folyó hó 29-én meghalt. Halálát a somlyói házfőnök és három gyermeke, továbbá kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése folyó hó 31-én délután lesz a zárdából.

— **Özv. Kósa Péterné szül. Ladó Katalin 73 éves korában folyó hó 30-án Csíkszentmiklóson elhalálozott.**

— **Simon Péter földbirtokos 70 éves korában meghalt Csíkszentmiklóson.**

— **Csuz, rheuma és a testrészek szagatásánál általánosan javasolják az Oroszlán-Menthol sósborszeszt.** Ami az eső a vetésnek, a harmat a virágnak és az olaj a gépnek, ugyanaz az Oroszlán sósborszesz az emberiségnek. Maga elozza az izmokat és az idegeket, erélyt kölcsönöz és a testet edzi. Egy kísérlet mindenkit meggyőzhet. Az Oroszlán sósborszesz eredeti üvegekben ára 44 fillér, K. 1.10 és K. 2.20. Az összes gyógyszerterekben drogeriákban és fűszerkereskedésekben kapható.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A csikrákosi vadásztársaság alapszabályait a földmivélségi miniszter jóváhagyta.

— **Százzal több képviselő.** Egy bécsi lap előkelő politikai egyénre hivatkozva azt a hírt kürtöli világgá, hogy a kormány királyi kéziratral szeptemberben elnapoltatja a házat október 25-ig és akkor választójogi tervezetét terjeszti a parlament elé. Biztos értesülések mondják, hogy a kormány a képviselők eddigi számát körülbelül 100 képviselővel emeli, úgy, hogy a 413 helyett 500 és egy néhány képviselőből állana a képviselőház az újonnan megszerkesztett választójogi tervezet alapján.

— **A bírák és ügyvédek egyenruhája.** Az igazságügyi javaslatok tábáron most jelent meg az a tervezet, mely az új polgári perrendtartással kapcsolatos hivatalos eljárásokról szól s magában foglalja az öltönyök használatának elrendelését. A tervezet szerint a hivatalos eljárásnál a bírák, ügyészek, ügyvédek s a segédhivatali személyzet tagjai egyszínű és egyforma öltönyt tartoznak viselni. Az öltöny színe, szabása rangkülömbőség nélkül egyforma talár, a bírák és ügyészek hivatali minőségét a taláron levő magyar címeres pajzs jelzi. A talárt kiegészíti a tőveg, melyet a bírák és ügyészek az ítélet rendelkező részének kihirdetésekor a fejükön tartanak. A tervezet az új polgári perrendtartással, tehát mintegy másfél év múlva lép életbe.

— **Tanmulatság.** A karcfalvi olvasókör, 1912. évi augusztus hó 15-én (esütörtökön), a karcfalvi község háza nagytermében, saját alapja javára zártkörű tanmulatságot rendez. Belépti-díj: Személyjegy 1 korona 20 fillér. Családjegy (3 személyig) 3 korona.

— **A csikvármegyei községi, kör- és segédjegyzők egyesülete** 1912. évi rendes közgyűlését Csíkszeredában, a Vármegyei közgyűlési termében, 1912. évi augusztus hó 13-án délelőtt 10 órától kezdve tartja, melyre az egyesület tagjai, valamint a közgyűlést megelőzőleg délelőtt 9 órákor tartandó választmányi gyűlésre a választmány tagjait, tisztelettel meghívják.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter a pénzügyi biztosok létszámából Löschner József cs. és kir. főhadnagyot Gyergyószentmiklósról a X. fizetési osztályba pénzügyi biztoská kinevezte.

— **Tusnádfürdői élet.** Julius 17-ike óta megeléknült a fürdő. Most már a sétárengek különösen a szerda és szombat esti táncestélyeken szép közönség jelenik meg. Többször látni kiránduló társaságokat az egyes, szép helyek felé, vagy onnan vissza igyekezni. — A napokban volt mozi, kutya-színház, angol apacsok kabaréja s július 23-án a fürdő szé-

pitése javára egy sikerült műkedvelő előadás. Ezen előadásán Bárwig Bella temesvári tanítónő gyönyörűen énekelt s négyszer kellett azt megismételni. Zintz Paula párisi táncművésznő boston és kékvok táncot mutatott be sikerülten. Gruber Károly bécsi táncművész elragadó csárdást mutatott be. Dr. Imecs János csíkszeredai ügyvéd zongora és cigányzene mellett elragadó szépen énekelt. Nádasdy Béla ze etanár hegedűn játszott sikerrel. — Paulovits Géza budapesti zenetanár zongorán játszott művészként. Dr. Száva István hegedűművész a töle megszokott művészzel hegedült. Dr. Müller Károly fűrdőorvos konferált a szünetek között kedélyesen. Szombaton volt az Anna-bál, mely fényes siker mellett folyt le. A bálon igen sokan jelentek meg a szomszéd vármegyéből és a legjobb hangulatban a reggeli órákig tartott.

Laptulajdonos: dr. Nagy Béni.

Modern kutépités.

Uj kutak épitését cementgyűrűkkel, sülyesztő rendszerrel s kiszáradt régi kutak lennebb sülyesztését jutányos áron elvállalom.

Nagymihály Sándor, 19—

cementárugyár és épitési anyagkereskedő Csíkszeredában, Kossuth Lajos-u. 48. sz.

Eladó elköltözködés miatt egy alig használt modern lakberendezés, amely áll egy uri szobából. (Palisander fa), egy ebédlő (dió), egy háló (szilfa) és egy konyhából. Cim a kiadóhivatalban. 5—

Az amerikai porcellán-puder csak akkor valódi ha az a

„YES“

szóval van ellátva, kapható 6-féle színben 3 és 5 koronás dobozokban. Folyékony Yes-puder (Liquid-Puder) ára 4 korona. Nappali krém, ára 3 korona. A Grand Fayence szappan a legjobb a világon ára 1 kor. 50 fill. — Kapható:

FEKETE VILMOS,

illatszer- és pipere-üzletében, Csíkszereda.

Postai megrendelések pontosan eszközöltenek. 58—

Szalámi és hentesárúk

A magyar szalámi május havi ára 3 korona 90 fillér, minden további hóban 10 fillér áremeléssel. —

Vastag fehér táblás szalonna	1 K 60 f.
Vastag füst. és paprikás szalonna	1 „ 80 „
Kolozsvári husos szalonna	2 „ — „
Füstölt és papr. szelet szalonna	1 „ 70 „
Vadász kolbász sonka husból	2 „ 20 „
Nyári szalámi	2 „ — „
Száraz kolbász	2 K — f.

mindennap frissen készítve kapható

Theil József szalámi gyártó
rosnál : : :
Medgyes. (Erdélyben.)

HALLÓ! ÉRTESÍTÉS. HALLÓ!

Épitési anyagraktár, vasbeton, műkö- és cementárugyár.

Tudomására adom a nagyérdemű közönségnek, hogy Csíkszeredában, a Kossuth-Lajos-utca 48. szám alatt nagy épitési anyagraktár rendeztem be s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű fogyasztó közönség részére mindennemű épitési anyagot jó és pontos kiszolgálás, olcsó árak mellett eszközölök.

Állandó nagy raktáron van:

Mész darabos és oltott Portland-cement friss és legkitűnőbb minőségű. **Gipsz** stakatur és szobrász. **Nád** fűzve stakaturokra és egyéb fák eltakarására. **Valódi aszfalt fedőlemez** többféle minőségben. **Kollarit bórlemez**, mázolás nem igényel, kizárólagos eladása. **Aszfalt elszigetelő lemez** és kaucuk-aszfalt nedves falak és lakások szárazra tételéhez, kátrány és carbolineum fák telítésére, gomba és rothadás ellen. **Azbeszt pala** igen könnyű és tartós. Teljes fűdéseket elvállalom. **Vasgerendák** bármilyen méret szerint. **Hornyolt cserep** agyagból. **Vakolat köpor**, Schamotte tűzálló téglák és föld stb., mindennemű épitési és műszaki anyag.

CEMENTÁRUGYÁR.

Kutkarikák betonból 80—100, 120, 150—200—300 és 400 méter átmérőjű kutakhoz, ezek készítését is elvállalom sülyesztő rendszerrel, nagyobb kutak épitését, gőzüzemű berendezéssel készítek magas vízállások megadásával. **Cement-cserep** többféle színben, betoncsövek, hidak és átereszek készítése. **Beton- és műkölepcsők**, színes járda és burkolati cementlapok gyártása és elhelyezése. **Itató- és étetővaluk** minden nagyságban. — **Blok üres téglák**, különösen alkalmas istállók és gabonásoknak. **Virágvázak** és talpazatok csinos kivitelben. **Kályha alátét lemezek**, kemény- és falfedők. Mindennemű beton- és cementipar-állalat, granit-terasz beton stb. burkolatok készítése stb. stb. **Nagybani eladásoknál** megfelelő engedmény. A nagyérdemű fogyasztó közönség nagybecsű bizalmával és rendeléseivel felekedni sziveskedjék.

Gyárak és raktárak: Csíkszereda, Ujtusnád és Kézdivásárhely.

Szíves támogatást kér kiváló tisztelettel:

Nagymihály Sándor épitész, Csíkszereda.

25—52

Törvényesen bejegyzett végj. gy.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Kinek drága az egészsége

és pénzt nem akarja hiábavaló dolgokra kidobni, az saját érdekében cselekszik, ha legalább egyszer-kétszer kipróbálja a világhírű

Oroszlán Menthol Sósborszeszt

a háziszerek királyát.

Kapható 44 fill. 1.40 és 2.20 K eredeti üvegekben.

Főelárúsítás:

KELLER ISTVÁN gyógyszerterében az „ATTILÁHOZ”.

Csíkszentmártonban és Tusnádfürdőn.

Csuz, köszvény, reuma, szagatás, nyilalás, oldalszurás, keresztcsontfájás, derékoldal- vagy hátfájás, izom- és inbántalmak, kar- és lábgyengeség, merev végtagok és ujjak, görösök, továbbá hűlés, megfázás, vagy léghuzamból származó bajok azonnal enyhülnek az Oroszlán Menthol Sósborszesz használatával. Ha a fájó testrész a dörzsölést nem tűri, úgy borogatást alkalmazunk. Fogfájás, fejfájás, fejszagatás, hajhullás, idegesség, bágyadság, kimerültség általános gyengeség eseteiben kincsesel ér fel a valódi Oroszlán Menthol Sósborszesz. Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza nátha ha fellép, úgy emlékezzék az Oroszlán Menthol Sósborszeszre, mely a legkitűnőbb és legelterjedtebb háziszerek. Ezer és ezer más esetekben is kitűnő sikerrel lesz az Oroszlán Menthol Sósborszesz használva. Minden egyes üveghez bő használati utasítás van mellékelve. Sok ezer hálaírat tanusko-dik róla, hogy az Oroszlán Menthol Sósborszesz az emberiség jötevője.

Menetrend, érvényes 1912. évi május hó 1-től.

GRAND HOTEL

SAN REMO

NAGY SZÁLLODA
BUDAPEST, VII. Dohány-utca 40.

(Nyár-utca sajak.)

Szolid családi szálloda.

Teljes kényelemmel berendezve. — Tiszta, világos szobák 3-60 koronától.

Lift. légfűtés, ébresztő óra, hideg-meleg víz minden szobában.

HERCZKA GYULA

villanyszerelési vállalata

Marosvásárhely

Főter 18. sz. Telefon 352.

Csillár, izzólámpa és az összes szerelési cikkekben nagy raktár.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat úgy helyben, mint vidéken szakszerű kivitelben.

UJDONSÁG!!!

Magyarország és Ausztria részére egyedüli képviselő a „Dim a Lite” szabályozható izzólámpának (világos és homályos égésre).

A VASLÁBI MÁRVÁNYBÁNYA ÉS MÉSZIPAR R. T.

márvány anyagát és kitűnő minőségű mesztét ajánlja. Az alabástrom fehérségű mesz, mely különösen meszelésre kiválóan alkalmas, a telepen szekérszámba is kapható. 45-

Elvem nagy forgalom és kevés haszon.

ÉRTESETÉS. Felhívom a figyelmét a t. butor- és varrógép vásárló közönségnek, hogy bárki mielőtt butort és varrógépet vásárolna ne mulassza el raktáromat megtekinteni, hol az összes raktáron levő butorokat, ugymint:

ebédlő-, háló-, szalon- és irodai berendezések, borganiturák, diványok és madracok

minden kivitelben és rendkívüli nagy választékban, valamint

a legjobb gyártmányu varrógépek, kerékpárok, gramafonok és lemezek

melyek igen jutányos árban és kedvező fizetési feltételek mellett lesznek elérhetőek. Minden tőlem vásárolt varrógépet 6 és 10 évi jótállást vállalok. Varrógépeket 27 forinttól, gramafonokat 20 forinttól és kerékpárokat 55 forinttól fennebb árúkat. Varrógépek, kerékpárok és gramafonokhoz mindenféle alkatrészek kaphatók. Javításokat a legjutányosabb árértésközölök jótállás mellett.

Tisztelettel:

ACKERMANN IGNÁCZ

Butor- és varrógép nagyraktára, Csikszereda, Kossuth-utca 9 szám. (Lukács Juliska-féle bérpalota.)

Ha olcsón és jól akar vásárolni tegyen próbát.

Lelkiismeretes és pontos kiszolgálás. Mindenféle asztalos-, kárpitos- és díszítőmunkákat elvállalok.

Oda						Székelykocsárd—Madéfalva—Brassó						Vissza	
Szv. 8002 I—III.	Szv. 8016 I—III.	Szv. 8004 I—III.	Szv. 8006 I—III.	Szv. 8008 III.	Szv. 8010 I—III.	Szv. 8003 I—III.	Szv. 8009 I—III.	Szv. 8007 I—III.	Szv. 8005 I—III.	Szv. 8001 I—III.	Szv. 8015 I—III.		
205	—	935	615	—	700	ind. Budapest k. p. u. (N.-Váradon át 126) érk.	150	—	955	1040	720	730	—
200	750	—	1220	930	705	ind. Budapest k. p. u. (Aradon át 126, 153) érk.	125	725	920	—	—	1230	—
1051	—	646	832	115	458	ind. Kolozsvár (126) érk.	420	—	948	1256	544	959	—
220	4:50	830	1154	335	818	ind. Székelykocsárd (126, 130) érk.	1246	705	1047	212	657	10:45	—
225	4:56	836	1200	341	824	Marosnagylak 2. sz. őrház	1240	659	1041	206	651	10:39	—
232	5:04	842	1206	346	830	Vajdaszeg 4. sz. őrház	1234	653	1036	200	646	10:32	—
238	5:11	848	1212	351	836	Maroscsúcs 6. sz. őrház	1228	647	1030	154	640	10:26	—
246	5:19	856	1220	359	844	Maroskecze	1221	640	1023	147	633	10:18	—
257	5:32	907	1231	410	955	évk. Marosludas (129) ind.	1209	628	1011	135	622	10:05	—
1004	—	—	—	—	—	évk. Besztercze (129) ind.	—	—	—	—	—	1217	—
224	—	§ Indul Budapest nyugati p. u.-ról	—	—	—	évk. Borgóbesztercze ind.	—	—	—	—	—	550	—
—	—	—	—	—	550	ind. Borgóbesztercze érk.	224	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1217	ind. Besztercze (129) érk.	1004	—	—	—	—	—	—
300	5:34	909	1233	413	856	ind. Marosludas (129) érk.	1206	625	1008	134	619	10:01	—
305	5:41	914	1239	418	901	Marosbogát	1200	619	1002	128	613	9:54	—
311	5:49	920	1245	424	907	Kutyfalva 16. sz. őrház	1154	612	955	121	608	9:46	—
321	6:04	930	1255	434	917	Radnót	1145	603	946	112	559	9:35	—
329	6:15	939	104	449	925	Maroscsapó	1137	555	938	104	551	9:26	—
336	6:24	946	111	456	932	Marosugra 24. sz. őrház	1129	547	929	1256	543	9:15	—
342	6:31	952	117	462	938	Kerelőszentpál	1123	541	923	1250	537	9:09	—
359	6:50	1009	133	471	955	Nyárádtó	1106	524	906	1233	521	8:51	—
412	7:05	1022	146	484	1008	évk. Marosvásárhely ind.	1052	510	852	1219	507	8:36	—
442	—	1052	206	507	—	ind. Marosvásárhely érk.	1032	—	814	1148	455	—	—
450	—	1100	214	515	—	Marosvásárhely felsőváros	1025	—	807	1141	448	—	—
503	—	1113	227	528	—	Nagyernye 43. sz. őrház	1012	—	750	1128	435	—	—
511	—	1122	235	536	—	Sáromberke	1005	—	743	1121	428	—	—
519	—	1129	243	544	—	Gernyeszeg	958	—	736	1113	421	—	—
526	—	1136	250	551	—	Körtvélyfája 49. sz. őrház	950	—	728	1105	414	—	—
535	—	1145	259	560	—	Petele 51. sz. őrház	941	—	719	1056	405	—	—
541	—	1151	305	566	—	Radnótfája 52. sz. őrház	935	—	713	1050	359	—	—
545	—	1155	309	570	—	évk. Szászrégen ind.	931	—	709	1046	355	—	—
555	—	1205	314	578	—	ind. Szászrégen érk.	926	—	659	1040	349	—	—
605	—	1215	324	588	—	Ideczfürdő	917	—	650	1031	340	—	—
613	—	1223	333	597	—	Marosvécs	909	—	642	1023	332	—	—
627	—	1236	346	607	—	Magyaró	857	—	629	1011	319	—	—
640	—	1247	359	616	—	Déda megálló	844	—	614	958	308	—	—
655	—	104	414	624	—	Déda	838	—	608	952	302	—	—
706	—	115	425	633	—	Ratosnya	828	—	555	942	248	—	—
723	—	132	442	642	—	Szalárd 82. sz. őrház	810	—	536	924	229	—	—
729	—	138	448	651	—	Palotafalva	805	—	531	919	224	—	—
744	—	152	503	660	—	Bánffyháza	750	—	515	904	209	—	—
753	—	203	512	670	—	Gödémesterháza	741	—	507	855	201	—	—
829	—	234	555	680	—	Marosshévíz (Borszékfürdő)	724	—	450	838	145	—	—
840	—	245	606	690	—	Galóczás	704	—	430	818	125	—	—
853	Szv. 8014 I—III.	258	621	700	—	Várhegy	652	Szv. 8011 I—III.	418	805	112	—	—
910	—	313	638	710	—	Ditró	637	—	403	749	1256	—	—
924	—	326	651	720	—	Szárhegy	623	—	348	733	1242	—	—
932	—	334	659	730	—	évk. Gyergyószentmiklós ind.	614	—	340	724	1233	—	—
1000	—	354	719	740	—	ind. Gyergyószentmiklós érk.	549	—	910	700	1153	—	—
1006	—	633	400	750	—	Tekerőpatak	543	—	903	654	1147	—	—
1017	—	646	411	760	—	Vasláb	533	—	854	645	1138	—	—
1040	—	710	432	770	—	Marosfő	515	—	838	629	1122	—	—
1059	—	730	452	780	—	Csikszentdomokos	450	—	815	604	1058	—	—
1107	—	739	500	790	—	Karcfalva	438	—	804	554	1045	—	—
1116	—	748	509	800	—	Csikmadaras	428	—	755	545	1036	—	—
1125	—	757	518	810	—	Csikrákos	417	—	743	535	1026	—	—
1130	—	802	523	820	—	évk. Madéfalva (136) ind.	410	—	737	529	1020	—	—
130	—	708	—	—	—	évk. Gyimes (136) ind.	220	—	—	—	830	—	—
200	—	740	—	—	—	évk. Palanca (136) ind.	133	—	—	—	743	—	—
1143	820	533	856	420	—	ind. Madéfalva érk.	350	—	727	—	523	1000	1005
1255	909	550	908	433	—	Csikszereda	336	—	714	—	510	947	952
104	916	557	—	440	—	Zsögdfürdő	251	—	637	—	—	901	941
115	924	605	—	448	—	Csikszentkirály	242	—	630	—	—	854	933
123	930	611	—	454	—	Csikszentimre 35. sz. őrház	235	—	623	—	—	847	926
133	943	619	—	501	—	Csikszentsimon	230	—	618	—	—	842	921
144	952	629	—	510	—	Csikverebes	217	—	604	—	—	832	911
206	1005	640	—	518	—	Tusnád	210	—	556	—	—	824	903
218	1020	651	—	528	—	Tusnád-fürdő	155	—	541	—	—	814	852
231	1031	701	—	539	—	Sepsibükszad-Bálványosfürdő	140	—	528	—	—	756	841
245	1046	714	—	552	—	Málnásfürdő	123	—	514	—	—	741	828
256	1054	721	—	600	—	Málnás	112	—	504	—	—	733	820
310	1107	732	—	613	—	Sepsibodok	1258	—	452	—	—	722	808
319	1116	740	—	621	—	Sepsikőröspatak-Gidófalva	1246	—	443	—	—	713	759
329	1125	748	—	629	—	évk. Sepsiszentgyörgy (134) ind.	1235	—	433	—	—	705	749
744	405	—	—	10:23	—	évk. Bereczk (134) ind.	7:34	11:32	—	—	—	—	4:39
4:00	11:40	8:08	Érkezik Bpest nyugati p. u.-ra	6:47	—	ind. Sepsiszentgyörgy (134) érk.	12:18	3:59	—	—	6:46	7:30	—
4:07	11:47	8:15	—	6:55	—	Kilyén	12:10	3:51	—	—	6:3		